

ENIGMA

OBIČAJI

BROD I ŠAMPANJAC

Nije važno da li je brod veliki ili mali, prekookeanski ili rečni, običaj je da se prilikom njegovog porinuća u vodu ili za prvu plovidbu razbije o pramac flaša nekog pića, najčešće šampanjca.

Sigurno ste se nekada zapitali odakle i čemu taj običaj, a pri tom niste ni prepostavili da ga nisu izmislili ni Francuzi, koji su tvorci šampanjca, ni Amerikanci koji su celom običaju dodali njima tako svojstveni kič u vidu konfeta, šarenih traka i trubica, kao i muzičku pratnju.

Ovaj običaj, međutim, postojao je još u antičkim vremenima, kada su se prilikom porinuća broda ili njegovog prvog polaska na plovidbu prinosele žrtve bogovima mora. Sudeći po brojnim mitovima u staroj Grčkoj brodski pramac se zalivao ljudskom, a kasnije krvlju životinja, da bi se bogovi mora umilostivili i štitili brod i posadu na putovanjima.

U starom Rimu o pramac broda se razbijala posuda sa crvenim vinom, koja je simbolizovala krv. Tako su Rimljani stišavali i "podmićivali" boga mora Neptuna. Iako su davno Rimljani, kao i cela Evropa sa mnogoboštva prešli na hrišćanstvo, a Neptun je ostao da živi samo u mitu, običaj se zadržao u različitim oblicima. Evropski ceremonijal, sad već prihvaćen u čitavom svetu predviđao je najpre razbijanje flaše crvenog vina, baš kao Rimu, a u nekim slučajevima i ruma kao poznatog i tradicionalnog mornarskog pića. Šampanjac je došao tek kasnije kada se zaboravilo primarno značenje i svrha običaja. Ljudi su zaboravili da samo crveno vino simbolizuje krv i da Neptun, kao i starogrčki Posejdon nisu znali za šampanjac i da im njegovo penušanje baš ne znači mnogo. Ali, nekoj sveznatici je palo na pamet da u tako svečanom trenutku treba upotrebiti svečano vino tj. šampanjac.

M. Petričević